

AP Latin Aeneid Book 2

40 Primus ibi ante omnis, magna comitante caterva,
41 Laocoon ardens summa decurrit ab arce,
42 et procul: 'O miseri, quae tanta insania, cives?
43 Creditis avectos hostis? Aut ulla putatis
44 dona carere dolis Danaum? Sic notus Ulixes?
45 aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi,
46 aut haec in nostros fabricata est machina muros
47 inspectura domos venturaque desuper urbi,
48 aut aliquis latet error; equo ne credite, Teucri.
49 Quicquid id est, timeo Danaos et dona ferentis.'
50 Sic fatus, validis ingentem viribus hastam
51 in latus inque feri curvam compagibus alvum
52 contorsit: stetit illa tremens, uteroque recusso
53 insonuere cavae gemitumque dedere cavernae.
54 Et, si fata deum, si mens non laeva fuisset,
55 impulerat ferro Argolicas foedare latebras,
56 Troiaque, nunc stares, Priamique arx alta, maneres.

201 Hic aliud maius miseris multoque tremendum
202 obicitur magis, atque improvida pectora turbat.
203 Laocoon, ductus Neptuno sorte sacerdos,
204 sollemnis taurum ingentem mactabat ad aras.
205 Ecce autem gemini a Tenedo tranquilla per alta -

232 Laocoonta ferunt, sacrum qui cuspide robur
233 laeserit, et tergo sceleratam intorserit hastam.
234 Ducendum ad sedes simulacrum orandaque divae
235 numina conclamant.

268 Tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris
269 incipit, et dono divom gratissima serpit.
270 In somnis, ecce, ante oculos maestissimus Hector
271 visus adesse mihi, largosque effundere fletus,
272 raptatus bigis, ut quondam, aterque cruento
273 pulvere, perque pedes traiectus lora tumentis.
274 Ei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo
275 Hectore, qui redit exuvias indutus Achilli,
276 vel Danaum Phrygios iaculatus puppibus ignis,
277 squalentem barbam et concretos sanguine crinis
278 volneraque illa gerens, quae circum plurima muros
279 accepit patrios. Ultra flens ipse videbar
280 Compellare virum et maestas expromere voces:
281 'O lux Dardaniae, spes O fidissima Teucrum,
282 quae tantae tenuere morae? Quibus Hector ab oris
283 exspectate venis? Ut te post multa tuorum
284 funera, post varios hominumque urbisque labores
285 defessi aspiciamus! Quae causa indigna serenos
286 foedavit voltus? Aut cur haec volnera cerno?'

559 At me tum primum saevus circumstetit horror

560 Obstipui; subiit cari genitoris imago,

561 ut regem aequaeuum crudeli volnere vidi

562 vitam exhalantem; subiit deserta Creusa,

563 et direpta domus, et parvi casus Iuli.

564 Respicio, et quae sit me circum copia lustrō.

565 Deseruere omnes defessi, et corpora saltu

566 ad terram misere aut ignibus aegra dedere.

567 [Iamque adeo super unus eram, cum limina Vestae

568 servantem et tacitam secreta in sede latentem

569 Tyndarida aspicio: dant clara incendia lucem

570 erranti passimque oculos per cuncta ferenti.

571 Illa sibi infestos eversa ob Pergama Teucros

572 et poenas Danaum et deserti coniugis iras

573 praemetuens, Troiae et patriae communis Erinys,

574 abdiderat sese atque aris invisā sedebat.

575 Exarsere ignes animo; subit ira cadentem

576 ulcisci patriam et sceleratas sumere poenas.

577 'Scilicet haec Spartam incolumis patriasque Mycenae

578 aspiciet, partoque ibit regina triumpho,

579 coniugiumque, domumque, patres, natosque videbit,

580 Iliadum turba et Phrygiis comitata ministris?

581 Occiderit ferro Priamus, Troia arserit igni?

582 Dardanium totiens sudarit sanguine litus?

583 Non ita: namque etsi nullum memorabile nomen

584 feminea in poena est, nec habet victoria laudem,

585 extinxisse nefas tamen et sumpsisse merentis

586 laudabor poenas, animumque explesse iuvabit

587 ultricis flammae, et cineres satiasset meorum.'

588 Talia iactabam, et furiata mente ferebar :]

589 cum mihi se, non ante oculis tam clara, videndam

590 obtulit et pura per noctem in luce refulsit

591 alma parens, confessa deam, qualisque videri

592 caelicolis et quanta solet, dextraque prehensum

593 continuit, roseoque haec insuper addidit ore:

594 'Nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras?

595 Quid furis, aut quonam nostri tibi cura recessit?

596 Non prius aspicias, ubi fessum aetate parentem

597 liqueris Anchisen; superet coniunxne Creusa,

598 Ascaniusque puer? Quos omnes undique Graiae

599 circum errant acies, et, ni mea cura resistat,

600 iam flammae tulerint inimicus et hauserit ensis.

601 Non tibi Tyndaridis facies invisae Laocooniae

602 culpatusve Paris: divom inclementia, divom,

603 has evertit opes sternitque a culmine Troiam.

604 Aspice - namque omnem, quae nunc obducta tuenti

605 mortalis hebetat visus tibi et umida circum

